

Marçal Cervera, la baula del violoncel

La nit del passat 20 de setembre moria el violoncel·lista Marçal Cervera, fill del mestre Ernest Cervera, germà de la violinista Montserrat Cervera i nebot del violoncel·lista Lluís Millet i Farga, de la família del fundador de l'Orfeó Català. En Marçal Cervera conflüïa el mestratge de moltes grans figures de la música del nostre país, de les quals va fer bandera a l'estranger: a Itàlia, a Suïssa i a Alemanya, països on va poder desenvolupar a bastament la seva carrera musical fins a retirar-se a Begur i seguir ensenyant a moltes generacions de violoncel·listes d'arreu del món.

Amb ell s'acaba una època. L'època dels qui van néixer al principi del segle passat i que es van educar en el progressisme sensible de l'Institut Escola, on el seu pare era professor de música després d'haver fundat l'Orquestra Simfònica de Cuba, la terra on va néixer en Marçal el 1928. L'època de grans referents musicals, amb Pau Casals al capdavant, però també amb Gaspar Cassadó, deixeble de Casals i alhora mestre de Marçal Cervera, amb els quals es va formar una escola catalana del violoncel que encara dura. Els tres representen una cadena de coneixement musical que abasta més enllà del segle XX. És una escola que sintetitza la tradició europea d'aquest instrument, a cavall entre el món germànic i francès, i que queda reforçada per una particular expressivitat del sentit del ritme i per la subtileza *cantabile* de les nostres latituds solars. Així com Pau Casals va ser el geni inqüestionable i Cassadó ha quedat com un dels principals creadors del violoncel del segle XX, Cervera representa el refinament, l'elegància i la subtilitat que va aprendre d'ells i del seu oncle Lluís Millet, i també de Joan Massià i de Paul Tortelier, amb qui va estudiar uns anys a París, després del seu pas per Itàlia a la primera joventut.

Marçal Cervera va arribar a ser primer violoncel de l'Orquestra de Cambra de Lausana i d'altres formacions orquestrals que són referents a Suïssa i, a més, va tenir la càtedra de violoncel a conservatoris alemanys tan prestigiosos com el de Colònia i el

de Friburg, a banda dels cursos que va fer durant molts anys a Santiago de Compostel·la. A més, va ser un músic que va fer una carrera artística internacional com a solista, especialment al camp de la música de cambra, com a membre del Quartetto Brahms de Roma, i amb altres músics de renom, com el clavicembalista Rafael Puyana o la pianista Rosa Sabater, amb qui també va formar trio juntament amb el violinista Gonçal Comellas, que van fer història als nostres escenaris i a l'estranger. Són moltes les gravacions que van recollir el seu rastre i que ara ens quedaran com a documents imprescindibles per a les generacions actuals i futures.

El testimoni artístic i humà de Marçal Cervera restarà per sempre més marcat a la memòria dels nombrosos alumnes que va tenir per tot Espanya i a la resta del món. Els va ensenyar a tractar l'instrument i la música amb la seva categoria, de manera extremadament sensible, aparentment fràgil, amb un rigor i una profunditat inqüestionables. Va ser tot un privilegi poder sentir-lo tocar les *Suites per a violoncel sol* de Bach a l'Escola Luthier de Barcelona, a la qual també va estar molts anys vinculat. I encara més poder tenir l'oportunitat d'escriure la biografia de Gaspar Cassadó amb la seva guia i supervisió, tot fent reviure la presència del seu mestre amb una justa devoció.

Marçal Cervera ens ha deixat sense fer gens de soroll, com era ell, discret, de paraules precises, d'ironia intel·ligent, d'una passió silenciosa. Potser per això el ressò de la seva magnitud artística al nostre país i entre els estaments oficials a qui pertoca no ha estat a l'alçada de la seva personalitat. Un país culte és aquell que sap reconèixer els seus grans artistes, i el nostre és més aviat ingrati envers el talent i poc pròdig a voler honorar persones com Marçal Cervera, que deixen la petja del seu art com la millor herència per a la humanitat.

Imatge destacada: Marçal Cervera.